

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum die Mercurii
quinta Januarii.

M. ABRAHAMO THEVART, Doctore
Medico, Præfide.

An sedando Colico dolori purgatio?

I.

DOLOR est tam dirus corporis humani hostis, ut multi maluerint mori, quam dolere. Tristissimi illius symptomatis proximam causam puta solutionem continui, aut contigui divulsionem: sed cave credas id symptomatis promiscuè in quamvis corporis partem cadere. Ossa quantumvis contundas, impunè feceris, si membranâ, quâ vestiuntur, denudata vel media frangas. Sentire solis partibus membranosis à naturâ concessum, quæ totæ nervæ sunt, inter quas primas tenent intestina, sed Colon præsertim quod Colico dolori nomen ut & originem dedit, si quando illius anfractibus hæreat aut coërceatur, quod intestini membranas exquisitissimo sensu donatas diffundat; hinc cruciatus vulgò Colicus dictus: qui dolor est aliàs fixus, aliàs vagus Colon intestinum peculiariter obfidens.

II.

VENTRICULUS cibi potionisque promptuarium meritò audit. Ex illo tanquam ex abundanti penu, totum corpus alimentum suo jure efflagitat. Stomachus quippe non sibi solinatus, toti corpori coquit, ac sibi. Ejus actio coctio dicitur, quæ acidi innati calorisque ope perficitur. Ejus opus chylus est, colore unus, substantiâ multiplex; Ex partibus namque constat heberogeneis: Harum alibiles quædam, excrementitiæ aliæ; his excipiendis patent intestina, sed Colon præcipuè, amplum cum sit, cavum, girisque multis sinuosum. In eo igitur causam genuini doloris Colici investiga; aut statum crassiorem, aut humorem lentum ac pituitosum, nonnunquam acrem ac mordacem & verè biliosum, faeces induratas, lumbricos fero viscoso in globum coactos, & alia istiusmodi: in quibus præcipuas Colici doloris causas statuimus, quæ ut plurimum ab improbi succi alimentis, crapulâ, ab errore commisso in victûs lege, aut vitiatâ ventriculi functione, sobolescunt.

III.

UT plurimæ plantæ, figuræ similitudine, etiam peritissimis Botanicis imponunt: ita varii morbi, adeo inter se similes sunt, ut expertissimos medicos eludant. Cave obvios quosque ventris cruciatus, Colicos dolores credideris; Nephritici, Iliaci, Uterini, Colica passio pictorum aut pictonum vulgo dicta, nonnunquam veram ita mentiuntur; ut ab imperitis facile confundantur; qui tamen & locis & signis propriis distinguuntur; solum apud melioris notæ medicos, is verè Colicus dolor est, qui Colon intestinum occupat. Hunc rarò comitatur febris, incipit cum Colo intestino à dextri renis regione, & ad jecoris partem gibbosam ascendit, hinc secundum stomachi fundum ad lienem & renem sinistram quasi zona tendit; ibique deorsum ad rectum intestinum defleat. Ne mireris igitur quod æger nihil magis metuat, nisi ne medius disrumpatur miser, quod levissimum digitorum tactum vix ferat, quod quasi terebello sibi ventrem perforari ac divelli conquatur, quod nauseat, vomituriat, quod cruda multa nonnunquam etiam biliosa supernè excludat, infernè aut nulla aut pauca, quod tympani instar totum tumeat abdomen, quod rugitus ac

3

murmur frequens obaudiatur, quod ab esculentis potulentisque irritetur dolor, quod singulas abdominis partes quasi doloris conscias accuset, trahitur nempe totum abdomen in consensum Coli intestini malè affecti.

I V.

IN colico dolore plerumque plus est doloris quàm periculi. Ad mortem rarò, ad salutem ferè semper amat terminari: Nonnunquam in alium affectum; mutatâ velitatione, vertitur. Quò pauciores Coli intestini partes offerciuntur, eò meliore loco sunt res agrotantium, quo plures, deteriore. Dolet pars infera Coli quæ ad rectum intestinum vergit: Dolor mitior est. Dolet pars supera: Sæviior. Non tamen ita contemnes velim, quin haud cunctanter auxiliatrices manus afferas, citâ noxii humoris eliminatione, maxime si sint dolores acerbissimi, uno loco fixi, & constantes, si excrementa prorsus supprimantur, urgeant vigilæ, si æger levi sudatiunculâ madeat, tunc enim Annibal est ad portas: stringendum ferrum, ne superveniat grave aliquod symptoma, quod pessimæ parentis nequior sit soboles.

V.

QUAMVIS ad mortem sæpius fatalis non sit colicus dolor, tamen ad illius curam infinita penè excogitata sunt remedia; clysmi, poriones, fots, itum est usque ad narcotica, quæ quidem fugacem doloris post liminio redituri mitigationem pollicentur non perfectam. Omne feret punctum purgatio, quæ citò, tutò, & jucundè, per causæ morbum committentis expulsionem dolores profligabit. Si ex blandis Catharticis non mochlicis, præviâ Venæ sectione pro viribus agrotantis, & morbi magnitudine, æstimandâ, concinnetur. Ejusmodi sunt manna calabrinum, follicula orientalia, & crystalli tartari; Non neglectis laudani ritè præparati granis aliquotum Catharticis permiscendis. Excitatâ siquidem mediocri fermentatione, non minimam serosæ illuviei & spirituum copiam concitabit allicietque ad intestina, quibus excrementa illorum cellulis acetiam tunicis coërcita, probè diluentur, commodèque pellentur foras. Apage itaque medicamenta vulgò specifica dicta, quibus ægros miserè torquet credulus agyrtarum grex, qualia sunt intestinum lupi præparatum & in modum

4

cinguli gestum, lapilli vulgò Colici nuncupati ex collo suspen-
si, Equorum testiculi vino macerati atque lento furni calore
exsiccati, sexcentaque alia ejusdem farinæ. Falluntur namque
aliiſque fallunt, qui talibus nugis plebem vanâ spe deludunt.

Ergo sedando Colico dolori purgatio.

Domini Doctores disputaturi.

M. Dominicus de Farcy.
M. Henricus Mahieu.
M. Claudius Guerin.

M. Paulus Mattot.
M. Carolus le Long.
M. Ludovicus Morin.

M. Nicolaus Morin.
M. Claudius Quartier.
M. Joannes Bourgaud.

Proponebat Parisiis FRANCISCUS PICOTE' DE BELESTRE,
Parisiſinus Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1684.

Apud Franciscum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ
Typographum.